

2012-10-26

Rapport över språkkommitténs verksamhet 2011-2012

Uppdrag enligt rektors beslut UF-2010-0631

- Ta fram ett förslag på en reviderad och förenklad språkpolicy samt ta fram riktlinjer för implementeringen av språkpolicyen i KTH:s regelverk.

Den förenklade språkpolicyen antogs av universitetsstyrelsen i april 2011.

Språkkommitténs programförklaring

KTH:s språkkommitté bevakar språkfrågor i vid mening på KTH. Kommittén har i uppgift att implementera KTH:s språkpolicy i verksamheten, och ser också som sin uppgift att ge råd och tips i språkliga frågor av generell art.

Språkkommitténs ledamöter (mandatperiod 2010-11-12—2012-11-11)

Per Berglund, prodekanus, ordförande

Viggo Kann, professor, skolan för datavetenskap och kommunikation

Andrew Martin, professor, skolan för industriell teknik och management

Peter Modin, forskarstuderande, skolan för arkitektur och samhällsbyggnad

Richard Nordberg, adjunkt, skolan för teknikvetenskaplig kommunikation och lärande

Dan Zenkert, professor, skolan för teknikvetenskap

1 studeranderepresentant för studerande på grundnivå och avancerad nivå.

Språkkommitténs verksamhet under 2011-2012

Information om språkpolicyen och språkliga frågor har lagts upp på KTH:s internwebb.

<http://intra.kth.se/kth-informerar/ledningen/sprakkommitten>

Två enkäter om språkanvändning (till lärare respektive till studenter/doktorander) har genomförts. Resultat att notera - se bilaga 1 och 2. Både student- och lärarenkäten visar att ett behov finns av att lätt hitta information om samt att kunna få stöd och hjälp i språkfrågor.

Kommittén har tagit fram en uppdaterad KTH-baserad ordlista svenska/engelska, att användas bland annat vid översättning av kursplaner i översättningsverktyget Convertus. Språkkommittén har även i startskedet granskat och godkänt kursplaner som översatts via verktyget Convertus och varit bollplank åt universitetsförvaltningens avdelningar ansvariga för införandet av verktyget.

Ändringar i regelverket har införts i enlighet med språkpolicyen.

Information om språkpolicyen och språkkommitténs verksamhet har skett i flera grupperingar, fakultetsrådet, ledningsgruppen, GA-möte, FA-möte, öppet lunchseminarium, utbildningsadministratörer.

Diskussioner har förts med skolan för teknikvetenskaplig kommunikation och lärande om att föra in språkfrågor i KTH:s högskolepedagogiska utbildning.

Diskussioner har förts med ansvariga för KTH Social om hur sociala medier kan utnyttjas för att sprida information och skapa kommunikation om språkpolicyen och andra språkliga frågor.

Löpande konsultativ verksamhet gentemot anställda och studenter i språkfrågor.

Kommitténs medlemmar har representerat KTH vid externa konferenser, workshops etc.

Förslag på kommande aktiviteter

Workshops för lärare där språkfrågor kan ventileras.

Seminarium om fackterminologi.

Informationsinsatser mot skolorna.

Översyn av engelska benämningar på vissa akademiska befattningar/funktioner m.m (uppdatering av beslut UF-2008-0304).

Önskemål om framtida satsningar

KTH bör anställa en översättare. Det finns ett stort behov av stöd till språkgranskning och översättning. Under 2010 köpte KTH översättningstjänster för nästan 400 000 kronor. Det finns ett stort mörkertal angående KTH:s totala kostnad för översättningar då sådana även görs av KTH-anställda.

Språkkurser för lärare.

Integrering av språkliga/kommunikativa moment på svenska och engelska i utbildningar/program.

Bilaga 1

Enkät om språkanvändning i KTH:s kurser – utsänd till lärare/kursledare - sammanställning

524 kursledare svarade på språkenkäten, varav 90 svarade på den engelska enkäten. Data kom in om 1100 kurser (kursomgångar). Cirka 100 kursledare skulle vilja gå en språkkurs för att bli bättre på att undervisa på svenska. Cirka 180 kursledare skulle vilja gå en språkkurs för att bli bättre på att undervisa på engelska. Från svaren på de öppna frågorna kunde hämtas bland annat följande synpunkter:

- Ge råd om examinationsspråk på vår webbsida (vi kan uppmuntra till men inte kräva svar på engelska om inte kursens mål är språkträning) och hur läraren kan hantera det.
- Ge tips om att lärarna ska informera eleverna om att språket kan påverka hur uppgifterna bedöms.
- Ge goda exempel på hur svensk terminologi och språkmönster kan ges och övas i i övrigt engelskspråkiga kurser. Och på hur engelsk terminologi och språkmönster kan ges och övas i kurser på svenska. Kurser kan ha svenska och engelska inslag på många olika sätt.
- I kurs- och programkatalogen borde möjligheterna att specificera kursspråk vara finare än svenska/engelska, till exempel: svenska (kunskaper i svenska krävs av den som ska följa kursen), svenska men engelska vid behov (om icke-svenskspråkiga följer kursen kommer den att ges så att kunskaper i svenska inte krävs), engelska (kunskaper i svenska krävs inte och underlättar inte för den som följer kursen), möjlig att följa på engelska (handledning, kurs-PM, kurslitteratur och examination finns på engelska men icke-obligatorisk undervisning ges, åtminstone delvis, på svenska).
- Behov av systematisk träning i muntlig och skriftlig framställning för studenter, samt för utländska studenter, muntlig språkfärdighetsträning i engelska. Engelsktest görs, men följs inte upp.
- Språkkurser i svenska för utländska doktorander.

Bilaga 2

Enkät våren 2012 om språkanvändning – utsänd till studerande - sammanställning

Kommentarer i svenskspråkiga studentenkäten på frågan om utbytet av undervisning på svenska

De cirka 175 innehållsbärande kommentarerna under fyra rubriker: terminologi, vilket språk som är enklast/svårast i undervisningen, vilket språk som är viktigast i undervisningen och lärarnas språk.

Terminologi (59 kommentarer)

- 35 kommentarer om att svensk terminologi är viktigt/bör användas och tränas mer.
- 7 kommentarer om att engelsk terminologi är viktigt/bör användas och tränas mer.
- 9 kommentarer om att terminologi är problematiskt.
- 8 kommentarer om att svensk terminologi är mindre viktigt.

Vilket språk är enklast/svårast i undervisningen? (44 kommentarer)

- 20 kommentarer om att undervisning på svenska är enklast.
- 9 kommentarer om att undervisning på modersmålet är enklast.
- 8 kommentarer om att undervisning på engelska är enklast.
- 2 kommentarer om att undervisning på svenska är svårt.
- 2 kommentarer om att undervisning på engelska är svårt.
- 3 kommentarer om att språket i undervisningen generellt är svårt.

Vilket språk är viktigast i undervisningen? (46 kommentarer)

- 25 kommentarer om att blandat språk svenska/engelska är viktigt.
- 2 kommentarer om att undervisning på svenska är viktigast.
- 6 kommentarer om att undervisning på engelska är viktigast.
- 6 kommentarer om att mer undervisning borde vara på svenska.
- 6 kommentarer om att mer undervisning borde vara på engelska.
- 1 kommentar om att parallellspråk är onödigt.

Lärarnas språk (25 kommentarer)

- 17 kommentarer om att läraren bör undervisa på det språk som gör undervisningen bäst.
- 7 kommentarer om att lärare undervisat på ett språk de varit dåliga på.
- 1 kommentar om att pedagogiken är viktigare än språket.

Sammanställning av frågan om det finns någon annan språkrelaterad kurs som du vill läsa kan du här ange vilken eller vilka.

294 har svarat.

1 önskemål/kommentarer om kurser i svenska.

7 önskemål/kommentarer om kurser i engelska.

123 önskemål/kommentarer om kurser i annat europeiskt språk (finska, tyska, franska, spanska, italienska, ryska, portugisiska, polska, serbiska, latin, grekiska, nederländska).

62 önskemål/kommentarer om kurser i japanska, mandarin, kantonesiska (kinesiska).

3 önskemål/kommentarer om kurser i arabiska.

13 önskemål/kommentarer om kurser i annat asiatiskt språk (koreanska, turkiska, hebreiska, urdu, persiska).

2 önskemål/kommentarer om kurser i svenskt teckenspråk.

69 kommentarer om övriga särskilda färdigheter eller nivåer (teknisk svenska/engelska/tyska/franska/kinesiska/japanska, [professionell] presentationsteknik, retorik, fackspråk, populärvetenskapligt skrivande, akademiskt skrivande, [dator]lingvistik, hur språk formas i digitala forum, muntlig framställning, skriftlig framställning, affärssvenska/engelska, semantik, logik, språkfilosofi, rapportskrivning, stilregler och typografi, grammatik, mötesteknik, ”industrispråkkurs”, svensk stenografi, korrekt/vetenskapligt uttryckssätt, datateknik-specifik franska, konversationsteknik, språkteknologi, etymologi, föreläsning utan Powerpoint).

Sammanställning av frågan If there are any other language-related courses that you want to take, please state which course/courses below: (enkäten på engelska)

161 har svarat.

41 önskemål/kommentarer om kurser i svenska.

5 önskemål/kommentarer om kurser i engelska.

76 önskemål/kommentarer om kurser i annat europeiskt språk (norska, finska, tyska, franska, spanska, italienska, ryska, litauiska, portugisiska, holländska).

13 önskemål/kommentarer om kurser i japanska, mandarin (kinesiska).

4 önskemål/kommentarer om kurser i arabiska.

2 önskemål/kommentarer om kurser i annat asiatiskt språk (koreanska, farsi).

6 önskemål/kommentarer om kurser i svenskurser för doktorander.

23 kommentarer om övriga särskilda färdigheter eller nivåer (”technical Swedish/French/German”, writing course in ‘academic Swedish’, oral Swedish, English writing, scientific article writing, presentation skills, Swedish/English pronunciation, communication skills, Swedish terminology, English literature and rhetoric).

Sammanställning över svar på frågan om ytterligare kommentarer om språk i utbildning eller språkpolicy

De ca 280 kommentarerna har uppdelats i följande kategorier: lärarnas/föreläsarnas språkkunskaper, valet av språk för kurser på KTH, behov av språkkurser/utbildning, språkverkstan/språkcaféer, språkpolicy och övrigt.

Några tydliga generella kommentarer från fritextsvaren kan utkristalliseras:

- Lärarna måste behärska det språk kursen ges på (språkundervisning behövs, dålig kvalitet).
- Studenter behöver språkträning, inklusive språkgranskning och feedback på skriftligt material.
- Studenter borde ”tvingas” utomlands.
- Endast ett språk på en kurs.

* Lärarnas/föreläsarnas språkkunskaper

69 kommentarer om lärarnas/föreläsarnas språkkunskaper. Dels anges att svenska lärares kunskaper i engelska är för dåliga, dels att övriga lärare med annat modersmål än engelska har svårt att hålla föreläsning på engelska. Vidare anses att lärare som inte behärskar svenska tillräckligt bra bör undervisa på engelska istället (om deras kunskaper är bättre på engelska).

* Valet av språk för kurser

98 kommentarer om valet av språk för kurser. Kurser bör hållas på endast ett språk, men facktermer bör läras ut både på svenska och på engelska. Studenternas olika nivå på språkkunskaper påverkar också utbildningen (se även under rubrik språkkurser/utbildning).

* Språkkurser/utbildning

47 kommentarer om språkkurser/utbildning med synpunkter på att alla studerande bör få möjlighet att läsa språkkurser, obligatorisk kurs i (teknisk) engelska, språktest vid antagning, kurser i retorik, kurser i svenska för doktorander, utbildning i att skriva på svenska.

* Språkverkstan/språkkaféer

14 kommentarer om språkverkstan/språkkaféer. Mer information om språkverkstaden önskas i 8 kommentarer.

* Språkpolycyn

23 kommentarer om språkpolycyn, varav 13 anger att de inte vet något om den eller att de vill ha mer information.

* Övriga kommentarer

Totalt 42 kommentarer. Ett antal kommentarer (19) rör bland annat möjligheten att få feedback/korrektur på skriven text (både på svenska och på engelska). Vidare finns det synpunkter på att undervisningsmaterial har låg språklig nivå.

Sammanställning av fritextsvar på frågan ”Further comments about language in the education or about the language policy.” (engelska versionen av studentenkäten)

Många säger att det vore bra om de kunde läsa svenska på KTH men att det varit svårt att göra det eftersom

- 1) det inte fanns kurser (utom online, vilket inte fungerar lika bra som salsundervisning), eller
- 2) det inte fanns platser (utbytesstudenter prioriteras framför masterstudenter och doktorander), eller
- 3) det inte fanns krav på att de skulle göra det, eller
- 4) det kostar pengar.

De flesta tycks tycka att svenskkurser för utländska studenter är meningsfulla och bör erbjudas alla kostnadsfritt. Dagens prioritering av utbytesstudenter ifrågasätts av de flesta som kommenterat.

Flera hårda formuleringar om att doktorander inte får läsa svenska (kostnadsfritt) på KTH förekommer också.

Å andra sidan påpekar vissa att den hårda arbetsbelastningen i ingenjörsämnena gör att det är svårt att läsa språk samtidigt.

Många kommenterar att de inte känner till språkpolycyn. Många säger dessutom, glädjande nog, att de skulle vilja veta mer om den.

Flera påpekar att en nyckel till att förbättra språkanvändningen på KTH över lag är att se till att fler blir bättre på engelska (fakulteten såväl som studenterna).

Några tycker också att man bör fokusera mer på engelska än svenska (vilket är förståeligt givet de svarandes bakgrund och tydligare internationella perspektiv).